

1. час

Ми смо „вратари“!

Ми одлучујемо шта желимо да читамо

Ова табела даје сажет преглед информација које су наставнику потребне за планирање и држање часа.	
Развијање компетенција упућује директно на ЕДЦ/ХРЕ.	
Циљ учења показује шта ученици знају и разумеју.	
Задатак/задачи за ученике, уз методу, чине основни елемент процеса учења.	
Листа материјала је помоћ у припреми часа.	
Предвиђено време наставнику омогућава оквирно планирање времена.	
Развијање компетенција	Као „вратари“ (<i>gatekeepers</i>) за себе, ученици постају свесни својих склоности према одређеном медијима и порукама.
Циљ учења	И креатори и корисници делују као „вратари“ (<i>gatekeepers</i>). Медији стварају нашу слику о свету. Имају моћ да одлуче шта ћемо сазнати (<i>gatekeeping</i> , селекција програма). Са друге стране, ми као корисници медија, смо „вратари“ у своје сопствено име. Ми бирамо или одбацујемо поједине медије и одлучујемо којим порукама ћемо поклонити пажњу.
Задачи за ученике	Ученици размишљају о својим склоностима према одређеним новинама.
Материјали и средства	Насловне стране двеју различитих новина, издатих истог дана. У великим одељењима би требало да буду доступна два или три примерка исте насловне стране. Радни материјали 9.1-9.3, флипчарт, фломастери, маказе и лепак. Више издања штампаних медија.
Метода	Пленарна излагања и дискусија. Предавање. Рад у групама.
Предвиђено време	1. фаза: Наставник уводи појам „чувања врата“ (<i>gatekeeping</i>) 25 мин. 2. фаза: Ученици планирају пројекат зидних новина. 15 мин.

Напомене

Као корисници, ученици реагују на разлике између новина, показујући више склоности према једнима, а одбацујући друге. На основу тих склоности, ученици делују као „вратари“ (*gatekeepers*) у сопствено име и помаже им се да тога постану свесни.

Променом угла гледања, ученици схватају да су и уредници одредили своје приоритете и направили избор. Какав избор и из којих разлога? Разматрајући то питање, ученици започињу рад на пројекту. Пронаћи ће одговор ако и они раде то исто – схватају медије стварајући медије. Започињу рад на кључном задатку ове наставне јединице.

Наставничково предавање је повезано са процесом конструктивистичког учења. Наставник уводи појам „чувања врата“ (*gatekeeping*) пошто су ученици то видели у пракси. Са друге стране, ученици примењују овај нови појам у наредном пројекту јер он садржи кључна питања њиховог задатка.

Опис часа

Припрема часа

Три недеље пре почетка рада на овој наставној јединици, наставник тражи да ученици прикупе штампане медије – новине, часописе, дневнике, рекламне проспекте, итд. Важно је да прикупе и фотографије. Од ученика се тражи да тај материјал донесу у школу, на први час када започиње рад на овој наставној јединици.

У зависности од расположивог простора, материјале треба изложити на школским клупама у учионици. Ученици ће те материјале употребљавати у изради зидних новина у оквиру 2. и 3. часа.

И наставник прикупља новине и часописе. Припремајући први час, наставник се служи тим материјалом и издваја по две насловне стране различитих новина. Насловне стране за све групе треба да буду од истог дана, да би се на тај начин омогућило поређење у оквиру група, као и поређење њихових резултата у пленарном делу. Свака група треба да има по две насловне стране из различитих новина. У зависности од могућности ученика, могу се користити и насловне стране на страним језицима.

На интернет страници www.newseum.org могу се пронаћи PDF верзије (величина А4) најновијих насловних страна многих европских новина. Ако наставник жели да их користи, треба да их фотокопира као радне материјале за ученике, а не само да их изложи на табли (види корак 1.1 у наставку).

1. фаза: Наставник уводи појам „чувања врата“ (*gatekeeping*)

Корак 1.1: Ученици говоре о томе којим новинама дају предност

Наставник ставља две насловне стране новина на таблу. Оне су у међусобном контрасту, на пример:

- таблоид и квалитетне новине;
- регионалне и националне новине;
- новине које одражавају различита политичка опредељења, на пр. социјалдемократска и нео-либерална.

Ако располагате са неколико примерака исте насловне стране, треба их изложити са довољно међу-простора, како би их сви ученици добро видели. У великим одељењима, то ће омогућити велику уштеду времена.

Ученици излазе и у тишини проучавају две насловне стране.

Наставник тражи да се ученици окупе испред новина којима су дали предност. Формирају две групе, а ако је потребно и трећу, којој се не свиђа ни једно од двоје новина. Ученици у групи кратко размењују мишљења, па затим у пленарном кругу износе разлоге због којих су одабрали одређене новине.

Наставник слуша и подстиче размену мишљења, али не коментарише ни изјаве ученика, ни њихов избор.

Корак 1.2: Упутство: основни појам „чувања врата“ (*gatekeeping*)

Наставник држи кратко предавање и уводи појам „чувања врата“ (*gatekeeping*) и његово двоструко значење. Повезује га са контекстом који су ученици дали у кораку 1.1. Као што су ученици показали, обично исказујемо јасну наклоност према једним новинама, јер се новине веома разликују. Дајемо предност једним новинама, одбацујемо друге. У свакодневном животу,

често више волимо да користимо друге медије као извор информација, нпр. ТВ или интернет. У том врло значајном погледу, функционишемо као „вратари“ (*gatekeepers*). Одлучујемо ком медију и којим информацијама из тог медија поклањамо пажњу. Медији зависе од нас – без наше пажње, њихов напор би био узалудан.

Наставник потом мења угао гледања: не функционишу само читаоци као „вратари“ (*gatekeepers*), већ то чине и уредници новина. Они одлучују какав избор ће нам понудити. У том смислу зависимо од медија – примамо искључиво информације које су они одабрали.

Појам „вратара“ или *gatekeeping* има два значења: и продуценти и корисници медија одлучују које су поруке важне. У политици су „вратари“ (*gatekeepers*) уједно и селектори програма.

Јасно је да и уредници доносе одлуке – различитих врста, што показују насловне стране њихових новина. Због чега? Ученици ће истражити то питање у пројекту који следи.

2. фаза: Ученици планирају пројекат израде зидних новина

Радни материјал за ученике 9.1-9.3.

Корак 2.1 Наставник ученицима објашњава задатак

Ученици формирају групе од четири до шест чланова и одређују тимове уредника. Следећа два часа су намењена изради зидних новина.

Ученици ће одиграти улогу „вратара“ коју имају уредници и бавиће се следећим питањима:

Које теме ћемо изабрати?

Коју тему ћемо изабрати као „мамац“ или уводник?

Шта можемо или морамо избацити због ограниченог простора?

Ученици треба да постану свесни да постављена питања показују шта слобода штампе значи у пракси – уживати слободу, али и прихватити одговорност решавања тешких проблема.

Наставник затим објашњава техничку страну задатка. Ученици могу употребити највише два папира са флипчарта. Своје чланке исписују руком. Могу претражити колекцију штампе коју су прикупили како би пронашли фотографије или дијаграме, или употребити друге медије да би прикупили различите информације. Међутим, ограничени су и простором и временом. Њихове зидне новине треба да буду изложене по завршетку следећег часа.

Ученици спајају школске клупе да би направили довољно велику површину на коју ће положити лист папира са флипчарта.

Корак 2.2 Ученици започињу рад на пројекту

Пратећи наставникова упутства, ученици почињу да читају радни материјал. Ако им време то допусти, прелазе на следеће кораке.